

Warszawa, 17 stycznia 2024 r.

GR.4.2024.AS

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
ul. Aleje Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

w trosce o los małych i średnich przedsiębiorców, którzy licznie zgłaszają problemy wynikające ze stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który odmawia im prawa do skorzystania z preferencyjnej składki oraz na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 oraz art. 11 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1668) zwracam się z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw przedsiębiorców.

I.

Od 2019 r., zgodnie z art. 18c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1577, dalej jako u.s.u.s.), weszła w życie możliwość skorzystania z preferencji składkowej Mały ZUS, który następnie zmodyfikowany został w 2020 r. i nazwany Małym ZUS Plus. Preferencja ta umożliwia opłacanie składek istotnie niższych od składek opłacanych w pełnej wysokości. Jest przeznaczona dla przedsiębiorców, których przychody nie przekraczają 120 tyś. złotych w danym roku. Wysokość składki miesięcznej objętej tą preferencją jest wyliczana na podstawie osiągniętego przez przedsiębiorcę dochodu. Jest to istotne wsparcie dla przedsiębiorców o najniższych dochodach.

Istnieją przesłanki ograniczające możliwość korzystania z tej preferencji składkowej. Jedną z nich jest limit czasowy. Zgodnie z art. 18c ust. 11 pkt 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1230) ulga w postaci Małego ZUS plus nie ma zastosowania do osób, które lub do których ustalały podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z art. 18 c ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do powyższych limitów wlicza się jako pełny miesiąc, każdy miesiąc kalendarzowy, w którym osoba odpowiednio ustalała podstawę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy.

Zatem maksymalny okres korzystania z tej preferencyjnej formy opłacania składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesiącach kalendarzowych. Preferencja składowa nie jest jednorazowa. Intencją prawodawcy było, ażeby przedsiębiorcy mogli korzystać z niej w cyklicznych pięcioletnich okresach.

Wobec powyższego, przedsiębiorcy, którzy korzystali z ulgi w latach 2019, 2020, 2021, a następnie w latach 2022, 2023 opłacali składki w standardowej wysokości, przy spełnieniu pozostałych warunków z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, powinni mieć możliwość skorzystania z Małego ZUS Plus od stycznia 2024 r.

Zaznaczyć należy, iż sformułowanie „w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych” należy interpretować jako miesiące graniczne korzystania z Małego ZUS Plus. W styczniu 2024 roku rozpoczyna się kolejny okres 60 miesięcy, w trakcie których przedsiębiorcy będą mogli skorzystać z małego ZUS Plus przez 36 miesięcy.

II.

Do Rzecznika MŚP zgłaszają się przedsiębiorcy, których ZUS informuje, że od stycznia 2024 r., jeśli korzystali z Małego ZUS Plus w latach 2019-2021, nie mogą skorzystać ponownie z tej preferencji składowej. Rzecznik pozyskał wytyczne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak liczyć i od kiedy ww.

okres 60 miesięcy. Zgodnie z tymi wytycznymi przedsiębiorcy korzystający z Małego ZUS/Małego ZUS Plus w latach 2019-2021 nie mogą korzystać z tej preferencji od stycznia 2024 r.

Argumentacja ZUS jest następująca:

„Z ulgi Mały ZUS Plus przedsiębiorcy mogą skorzystać od stycznia 2025 r. Aby sprawdzić, czy mogą skorzystać od stycznia 2024 r. należy cofnąć się 60 miesięcy wstecz (5 lat) i sprawdzić, czy w tym okresie wykorzystali 36 miesięcy ulgi”.

Pracownicy ZUS podnoszą również, iż „rok 2023 jest wliczony do okresu 5 lat, więc nie może być brany pod uwagę do wyliczenia.”

Podnoszą również: „(..) dla osoby, która chce skorzystać z małego zus+ od 01.01.2024 sprawdzamy, czy w ciągu ostatnich 5 lat (60 miesięcy) nie korzystała już przez 36 miesięcy małego zus+. Badany okres to 01/2019 – 12/2023. Zakładamy, że spełnia pozostałe warunki i korzystała z małego zus+ 12 m-cy w 2019 r., 12 m-cy w 2020 r. i 12 m-cy w 2021 r., czyli skorzystała z 36 m-cy w ciągu ostatnich 60 m-cy prowadzenia działalności przed datą ewentualnego zgłoszenia. Z tego wynika, że wykorzystany został już limit i nie ma prawa w 2024 r. do małego zus+. Osoba ta nabędzie prawo do małego zus+ od 01.01.2025 r. – badany okres to 01/2020-12/2024 i wykorzystane 12 m-cy w 2020 r. i 12 m-cy w 2021 r., czyli skorzystała z 24 m-cy w ciągu ostatnich 60 m-cy prowadzenia działalności przed datą ewentualnego zgłoszenia, czyli będzie miała prawo skorzystać przez 12 miesięcy z małego zus+ w 2025 r.”

Takie stanowisko jest również przedstawiane przedsiębiorcom przez Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS. Przedsiębiorcy informują, że mimo wadliwych pouczeń Zakładu chcąc zgłosić się z kodem właściwym dla ww. preferencji składkowej, często nie mogą tego skutecznie dokonać, ponieważ na Platformie Usług Elektronicznych ZUS i w programie Płatnik pojawia się komunikat „błąd krytyczny”.

III.

Przedstawiona przez ZUS interpretacja art. 18c ust. 11 pkt 6 u.s.u.s. jest wprost sprzeczna z literalnym brzmieniem tego przepisu. W żadnym przepisie prawa nie wskazano, ażeby ustalając prawo do skorzystania z ww. ulgi nie można było brać pod uwagę dochodu z roku, w którym nie można było korzystać z tej preferencji składkowej. Idąc konsekwentnie takim tokiem rozumowania dojdziemy do absurdu, że i w roku 2019 nie można byłoby skorzystać z Małego ZUS, ponieważ w 2018 roku przedsiębiorca nie miał prawa do tej preferencji. 60 miesięcy kalendarzowych jako okres swoistej karencji również jest przytaczany w art. 18a ust. 2 u.s.u.s. Również jest to okres graniczny i w żadnej interpretacji nie pojawił się koncept przedłużenia go chociażby o jeden miesiąc.

Dodatkowo, dla zobrazowania nieprawidłowości w rozumowaniu przyjętym przez ZUS, można wskazać, że w polskim ustawodawstwie pojawia się pojęcie chociażby „ostatniego miejsca zamieszkania/pobytu”. W żadnym przypadku nie jest to jednak miejsce zamieszkania/pobytu w miesiącu poprzedzającym badany okres.

Autorytety z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, tj. Piotr Kostrzewa, Magdalena Kostrzewa i Jarosław Witkowski (Piotr Kostrzewa, Jakie warunki musi spełnić przedsiębiorca, aby korzystać z małego ZUS plus? LEX, opublikowano: QA 2444395, 10 stycznia 2024 r., Magdalena Kostrzewa, Czy przedsiębiorca będzie mógł ponownie skorzystać z opłacania składek ZUS od przychodu wg zasady, że niższe składki na ubezpieczenie społeczne można płacić maksymalnie przez 36 miesięcy w ciągu kolejnych 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności? opublikowano: QA 2389090, 31 października 2023 r., Jarosław Witkowski, Ponowna możliwość skorzystania z Małego ZUS plus, 11 grudnia 2023 r.) podzielają stanowisko Rzecznika, iż przedsiębiorcy korzystający ze wspomnianej preferencji składkowej w latach 2019-2021, mogą ponownie z niej skorzystać od stycznia 2024 r. Nadmienić należy, że przedsiębiorcy, którzy do dnia 31 stycznia 2024 r. nie złożą zgłoszenia do ZUS z odpowiednim kodem tytułu ubezpieczenia, nie będą mogli skorzystać z Małego ZUS Plus aż do końca 2024 roku. Stracą tą możliwość bezpowrotnie.

W przestrzeni publicznej omawiany jest obecnie koncept obozu rządzącego nazywany „wakacje od ZUS” mający ulżyć przedsiębiorcom w opłacaniu ryczałtowych, wysokich składek na ubezpieczenie społeczne. Tym bardziej niezrozumiałe jest to, że Zakład ogranicza już istniejące uprawnienia przedsiębiorców umożliwiające obniżenie obciążeń składkowych. W świetle powyższego praktyki Zakładu są rażące, albowiem dotyczą przedsiębiorców o najniższych dochodach.

Mając na uwadze powyższe, oraz to, że w sytuacji nie zarejestrowania się w ZUS przez przedsiębiorcę w terminie do 31.01.2024 traci on prawo do skorzystania z tej preferencji składkowej zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Premiera o podjęcie pilnych działań naprawczych, które umożliwią uprawnionym przedsiębiorcom skorzystanie z Małego ZUS Plus od stycznia 2024 r.

Z powrotem

Adam Adamowicz

Do wiadomości:

- 1) dr Agnieszka Dziemanowicz-Bąk - Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,*
- 2) Krzysztof Hetman - Minister Rozwoju i Technologii.*